خبر

تولید نفت ایران ظرف چند ماه به وضعیت قبل بازمی‌گردد

● **ایسنا:** کارشناسان جهانی صنعت نفت می‌گویند در صورت لغو تحریم‌های صنعت نفت ایران، میادین نفتی این کشـور ظرف چند ماه به وضعیت قبل از تحریم‌ها بازخواهد گشـت. رویترز مدعی شد: تولید نفت ایران که زمانی پس از عربسـتان سـعودی در جایگاه دوم اوپک قرار داشت، به دلیل تحریم‌های یکجانبه آمریکا و اتحادیه اروپا که فروش نفت و سـرمایه‌گذاری روی بخش نفت ایران را دشوار کرده با یک‌میلیون کاهش، به دومیلیون‌و۶۰۰هزار بشـکه در روز رسـیده است. براساس این گزارش، انتخابات ریاست‌جمهوری ایران روز جمعـه برگزار شـد و پیروز این انتخابـات باید با تحریم‌ها علیه صنعت نفت ایـران مقابله کند. در این شرایط زمانی اگر تحریم‌ها لغو شود، میادین نفتی ایران ظرف چند ماه مجددا به تولید سه‌میلیون بشکه در روز و ظرف یک‌سـال به تولید سه‌میلیون‌و۶۰۰هزار بشکه در روز بازخواهند گشـت. پیتر ولز از موسسـه مشاور زمین‌شناسی نفتکس گفت: مهم نیست که تولید نفت ایران چه مقدار کاهش می‌یابد. بازگشـت به ظرفیت سـه‌میلیون‌و۶۰۰هزار بشـکه در روز حدود ۱۲ تا ۱۸ ماه زمان می‌برد. مهدی ورزی از مقامات سابق شرکت ملی نفت ایران که هم‌اکنون یک موسسه مشاور انرژی را در لندن اداره می‌کند، گفت: مدیریت میادین ایران وضعیت پیچیده‌ای پیدا کرده است. مدیریت منابع در معادلات سیاسی، جایگاه دوم را دارد. با وجود تغییرات در سطح مدیریت شرکت ملی نفت ایران و وزارت نفت، مقامات نفتی ایران می‌گویند که نیروهای توانمند جوان که صنعت نفت ایران را در بهترین شکل نگه خواهند داشت، وجود دارند.

قیم‌مآبی از مسکن مهر رخت بندد

● **فارس:** رییس انجمن انبوه‌سازان مسکن و ساختمان با بیان اینکه مسکن مهر یک پروژه مالی و ماندگار است، گفت: دولت آینده در پروژه مسـکن مهر باید آن را از حالت قیم‌مآبانه خارج و با یک قالب بهینه‌تر و جایگاه ارزشمندتر، مشکل مسکن را حل کند. مجتبی بیگدلی در پاسـخ به این سوال که درخواست بخش خصوصی در حوزه مسـکن از دولت بعدی چه چیزی باید باشد، افزود: در حوزه مسکن یک مقدار اطلاعاتی که به دولت منتخب داده شـده بود به نظر من باید قوی‌تری داده می‌شـد، بنابراین باید بانک‌ها را بسـیج کنیم و دولت از حالت قیم‌مآبانه مسـکن مهر خارج شود. وی ادامه داد: سیستم بانکی با توانی که دارد باید سرمایه بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران خصوصی داخلی را به سمت بخش مسکن بکشاند و به مسکن مهر عمق بیشتری ببخشد. بیگدلی تاکید کرد: ما محکوم به این هستیم که سـالانه یک میلیون مسکن در کشور ساخته شود بنابرایـن نمی‌توان جلو این قافله سـاخت مسـکن را گرفت چراکه اگر بگیریم، آن سـونامی قیمت مسکن رخ می‌دهد.

دبیرکل جامعه اسلامی کارآفرینان گفت: مطمئن هسـتم با تدبیری کـه در دولت آینـده خواهد بود و مشاوره‌های خوبی که به دولت منتخب داده خواهد شد مسکن مهر با یک قالب بهینه‌تر و جایگاه ارزشمندتری بتواند مشکل مسکن را حل کند.

وی خاطرنشان کرد: خواهش ما این است که مبادا اشتباهاتی که در دوره‌های قبلی بود، تکرار شود پس از تمام پتانسیل‌ها و اختیاری که در سلیقه‌های مختلف و فکرهای مختلف در درون نظام وجود دارد استفاده شود.

بیگدلـی ادامه داد: توجه و نیل به بخش خصوصی خیلی مهم اسـت چراکه برخی از مسـوولان به جای اینکـه از بخش خصوصی حمایت کنند قبیله‌گرایی و قوم‌گرایی را مدنظر قـرار داده‌اند بنابراین ما امیدواریم که دولت بعدی یک ترکیب پررنگی از بخش خصوصی را تشکیل دهد تا حمایت از کسب و کار تقویت شود.

شورای رقابت از خودروسازان گزارش عملکرد خواست

● **تسـنیم:** شـورای رقابت از خودروسـازان خواست عملکـرد خـود را در اجرای مصوبه ۰۸/۰۲/۹۲ شـورا درخصوص موارد فروش، پیش‌فروش، تحویل، کیفیت خودروهـای تحویلی، فسـخ قراردادهـا، دریافت‌ها و اسـترداد‌های واقعی وجوه بـه مرکز ملی رقابت به‌نحو مستند اعلام کنند. شورای رقابت در جلسه اخیر خود، بررسی موضوع پیش‌فروش خودرو، پاسخ به نامه رییس کمیسیون اصل نود، بررسی موضوع شرکت پالایشگاه شیراز، پاسخ به نامه سازمان بازرسی کل کشور، آبونمان شرکت مخابرات، بررسی دستورالعمل شرکت بازرگانی پتروشیمی، بررسـی نامه ریاست‌جمهوری درخصوص شرکت بسته‌بندی چاپ طلا با موضوع انحصار در تولید فیلم BOPP، ورود شورای رقابت به تعیین دستورالعمل قیمت راه‌آهن و ادامه بررسـی موضوع شرکت مجتمع معدنـی و صنعت آهـن و فولاد بافق را در دسـتورکار داشت. در یکصد و پنجاه‌وپنجمین جلسه شورای رقابت تصمیمات زیر اتخاذ شد: از خودروسازان خواسته شود عملکرد خود را در اجـرای مصوبه ۱۴۹ مورخ ۹۲/۲/۸ شـورا درخصوص موارد فـروش، پیش‌فروش، تحویل، کیفیت خودروهای تحویلی، فسخ قراردادها، دریافت‌ها و اسـترداد‌های واقعی وجوه به مرکز ملی رقابت به‌نحو مسـتند اعلام نماید. از وزیر صنعت، معدن و تجارت، مدیران عامل گروه خودروسازان (ایران‌خودرو و سایپا)، نماینده قطعه‌سـازان و نماینده واحد اعلام نرخ تورم از بانک مرکزی، جهت بررسی وضعیت جاری بازار خودرو و اتخاذ تصمیم مقتضی دعوت به عمل آید.

حل مشکل گرانی، تورم و بیکاری

معجزه و اقتصاد نارفیق‌اند

شرق: کاندیداهای ریاست‌جمهوری خوب می‌دانستند تمرکزشان باید بر روی اقتصاد باشد. این از آن موضوعاتی است که درکش نیازی به خبرخوانی و تحلیل‌های سخت و پیچیده ندارد. نگاهی به سفره‌ها و حقوق‌هایی که تا نیمه ماه هم کفاف گذران زندگی را نمی‌دهد، برای درک شرایط بد اقتصادی کافی است. همین که یک‌روز کره پیدا نمی‌شود و قیمت امروز نسبت به دیروز ثابت نیست، روشن است که برنامه‌های اقتصادی‌ای که در این سال‌ها اجرا می‌شده، هیچ‌کدام جواب نداده و با ۷۰۰میلیارددلار درآمد نفتی کشور در این هشت‌سال گره‌ای که از بیکاری و تورم و رشد اقتصادی که باز نشده، هیچ، گره‌های جدیدی هم ایجاد شده است. با توجه به همین موضوعات، نامزدهای اقتصادی بر روی این مسایل تاکید می‌کردند و گاه وعده حل مشکل در ۹۰ روز را می‌دادند؛ مشکلاتی که حاصل هشت‌سال است و بخشی از آن به سیاست‌های خارجی و روابط بین‌الملل ایران بازمی‌گردد و به روشنی مشخص است که در چنین فرصت‌های کوتاهی امکان حل آن نیست و نباید به سرعت دنبال معجزه گشت. تجربه مردم ایران از یک‌دهه پیش و اوضاع اقتصادی‌اش بی آنکه یارانه‌های ۴۵هزارتومانی دریافت کنند، خاطره‌های شیرینی هستند که شاید بازگشت به آن روزها را نیز آرزو داشـته باشـند. هر چند در این هشت‌سال باید رشد می‌کردیم، اما حالا باید برای جبران این هشت‌سال و عقبگرد و رسیدن به نقطه صفر سال ۸۴ برنامه‌ریزی و تلاش کرد؛ تلاشی که در ابتدای امر برای بازسازی همه بخش‌هایی اسـت که آسیب‌دیده و هیچ بازسـازی‌ای، بی‌زمان و هزینه نخواهد بود. گزارش شرق امروز پذیرای دیدگاه ۵ نفر در این خصوص است.

نامکنی رشد کوتاه‌مدت

پویا جبل‌عاملی
کارشناس اقتصادی

در روزهای انتخابـات و زمانی که کاندیداها در مورد وعده‌هایشان با مردم سخن می‌گفتند، برخی نامزدها با توجه بـه اهمیت گرانی‌ها و تورم موجود در کشـور که مردم را عاصی کرده، وعده می‌دادند که صدروزه و چند ماهه این اعداد را تغییر خواهند داد به‌طوری که سیر نزولی پیدا کند. در مورد قیمت دلار و ارز هم نظرات اینچنینی داده شـد. مشکلات و مسایلی وجود دارد که می‌توان در کوتاه‌مدت آثار و نشـانه‌های آن را دید. یکی از این مشکلات که از پیش شناخته‌شده هسـتند و ابزارهای حل آن نیز معین است و نتایجش سریع‌الوصول هستند، مساله تورم است. البته این سرعت را نمی‌توان به دو ماه و چند ماه محدود کرد، بلکه با استفاده از ابزارهای لازم می‌توان نشانه‌های کاهش تورم را در یک بازه زمانی دوساله دید و حتی آن را به عدد ۱۰ و حتی زیر آن رسـاند. در عین حال تا رسیدن به نتیجه مطلوب، مردم شـاهد کاهش تدریجی آن خواهند بود. برای مثال هرچند تورم ۲۵درصدی عدد مطلوبی نیست، اما این کاهش تورم در سال اول خود را نشان خواهد داد و امید به بهبود شرایط ایجاد می‌شود. اما در مقابل این شاخص، نمی‌توان برای رشد شاخص‌هایی مانند رشد اقتصادی در کوتاه‌مدت و ظرف دو سال انتظار داشت که متغیرها به سطح ایده‌آل خود برسند. در عیـن آنکه دولت یازدهم وظیفه خطیری برای حل مشکلات برعهده دارد و ریشه‌های مختلف نیز برای آن اعلام می‌شود، اما تاکید مجموعه اقتصاددانان و اجماع آنها بر این است که مشکلات فعلی را می‌توان با بهبود روابط خارجی و تعاملات با دنیا مرتفع کرد. بهبود ارتباطات به معنای عقب‌نشینی از حقوق ایران یا کوتاه‌آمدن از مواضع خود نیست، بلکه اقتصاد ایران به دلیل نوع روابـط کنونی‌اش هزینه‌های بالایی را متحمل می‌شود که باید با تلطیف روابط این هزینه‌ها را کاهش داد. خوشبختانه آقای روحانی به کرات در این خصوص صحبت کرده و وعده اصلی ایشان روی سیاسـت‌های خارجی و اسـتحکام روابط با دنیای خارج بوده و می‌توان امیدوار بود شـرایط در جهت بهبود حرکت کند.

یکـی از نقاط مثبتـی که در مـورد تیم دولت یازدهم در مورد افراد و مناصب بعدی‌شان می‌توان پیش‌بینی کرد آن اسـت که به دلیل آنکه این افراد عموما تکنوکرات هستند، دارای تجارب مدیریتی، آشنا به موضوعات و مشـکلات اقتصادی و آگاه به ابزارهای حل آنها هستند و از تصمیم‌گیران کنونی بهتر شرایط و مشکلات را می‌شناسند. در عین حال مردم در این سال‌ها تفاوت کار بنیادین و فعالیت‌های عوام‌گرایانه را به‌خوبی احسـاس کرده‌اند و بهتر آن اسـت که دولت نیز تمرکز خود را روی برنامه‌های اصولی و بنیادی قرار دهد.

نیاز به ۲ سال زمان

سعید لیلاز
کارشناس اقتصادی

دولت یازدهم هر سیاسـت مثبتـی را که در بخش اقتصادی اتخاذ کند بی‌شک آثار آن از همان آغاز قابـل رویت خواهد بود اما اصلاح پیامدهای منفی سیاست‌های هشت‌سال گذشته دولت‌های نهم و دهم قطعا به دو سـال زمـان نیاز دارد. در واقـع هر اقدامی که در این حوزه در پیش گرفته شود بدون ریاضت همگانی در تمامی بخش‌ها به نتیجـه مثبت نمی‌انجامد. برای نمونه اگر دولت آتی در حـوزه سیاسـت‌های ارزی از تخصیص غیربهینه ارز خودداری کند قطعا آثار مثبت این اقـدام در همان ابتدای امر نمایان می‌شـود. اگر دولت یازدهم اختصـاص دلار یارانه‌ای را متوقف یـا محدود کند و در مقابل، ارز را با نرخ مبادله‌ای در اختیـار متقاضیان قرار دهد بلافاصله شـاهد تک‌نرخی‌شـدن ارز و کاهش قیمت دلار در بازار آزاد خواهیم بود. در سـال ۹۱ که کشـور دچار فشار شدید ارزی شد و درآمدهای نفتی ایران به واسـطه تحریم به نصف کاهش یافت با این حال اتفاقی در حوزه ارزی رخ نداد و نیاز ارزی کشـور به‌طور کامل تامین شد. این نکته نشان می‌دهد تحریم چنـدان در اقتصاد ایران اثرگـذار نبوده چراکه دولت توانسـت تمامی نیازهـای ارزی در این سال را پاسخگو باشد. از سوی دیگر در سال ۹۱ با آنکه درآمدهای نفتی ایران نصف شـد اما کشـور با مازاد ارزی روبه‌رو بود. این نکته باز هم نشان می‌دهد که کشور به اندازه کافی منابع ارزی دارد و مشکل اصلی تحریم نیست، بلکه مدیریت نادرست این منابع و سیاست‌های غلط ارزی است که کشور را به اینجا کشانده. دولت حسن روحانی در صورتی که درآمدهای خود را افزایش دهد و در مقابل از هزینه‌های خود بکاهد سریعا نقدینگی کاهش می‌یابد و تورم مهار می‌شـود. از همین‌رو بارها گفته شـد، هر دولتی که در ایران روی کار آید، صرف‌نظر از وابسـتگی جناحی آن باید یک دوره ریاضت را به کشور تحمیل کند. نیازی نیست که دولت در داخل برای اسـتفاده یا سوءاستفاده از احساسـات مردم پول توزیـع کند یا اینکه در عرصه بین‌الملل باجی دیگر دهد، فقط کافی است سیاست‌های درست را اتخاذ کند تا فورا آثار بهبود در اقتصاد پدیدار شود. اقتصاد ایران، سال‌هاست که بـه دور از بهره‌وری و سـرمایه‌گذاری روزگار می‌گذرانـد. هزینه‌های جـاری دولت‌های نهم و دهم مدت‌هاست که در مدار افزایش قرار گرفته و هر سال از بودجه‌های عمرانی کشور کاسته شده است. در یک کلام می‌توان گفت، هر حرکتی که کشـور را در مسیر سـال ۸۴ قرار دهد، مستلزم فداکاری و ریاضت است و بدون اینها نمی‌توان در جهت بهبود شرایط گام برداشت.

اصلاح زودهنگام ممکن نیست

علی قنبری
کارشناس اقتصادی

برخی از مشـکلات اقتصادی کشور، ساختاری و مزمن اسـت که در کوتاه‌مدت قابل حل نیسـت. تـورم، بیکاری، رفع فقر و... از جمله این مشـکلات هسـتند. برای رفع معضلاتی از این دست نیاز است که دولت آتی براساس برنامه‌های توسعه‌ای پنج‌ساله و در راسـتای قانون حرکت کنـد. از طرفی به نظر می‌رسد حل این مشکلات به اراده ملی، وضع قوانین، تجهیز منابع و تمامی امکانات بستگی دارد و با شعار و دیدگاه‌های غیرکارشناسی، امکان رسیدن به این اهداف وجود ندارد.

در گام نخسـت معضـلات اقتصـادی بایـد اولویت‌بندی شـوند. مشـکلاتی که هم‌اکنون برای مردم ملموس هسـتند، تورم، بیکاری، فقر و توزیع درآمد اسـت که باید از طریـق هدایت بودجه‌های سـنواتی و تصویب برنامه‌های پنج‌ساله توسعه و با توجه به اصل ۴۴ قانون اساسـی و در راستای سند چشم‌انداز ۲۰سـاله نسبت به بهبود این شاخص‌ها اقدام کرد.

متاسفانه تورم براساس آمار رسمی به ۳۲درصد رسیده که نشـان از وضعیت نامطلوب این شاخص دارد. ایران با این میزان تورم، چهارمین کشوری است که دارای تورم بالا در جهان است. سایر شاخص‌های کلان هـم در وضعیـت مشـابهی قرار دارنـد. نرخ بیکاری دو رقمی و رشـد اقتصـادی منفی از دیگر چالش‌های دولت یازدهم هسـتند که در کنار سایر مسـایل اقتصادی، چون دخالت دولت در اقتصاد و وابسـتگی دولت به درآمدهای نفتی، وضعیت را به گونه‌ای نامطلوب رقم زده‌اند. دولت آتی ناگزیر است بخش خصوصی را تقویت کرده و از دخالت در اقتصاد پرهیز کند. حتی قوه مجریه باید وابستگی خود را به درآمدهای نفتی کاهش دهد.

با توجه به شـرایط فعلی، دولت یازدهم باید در کوتاه‌مـدت از طریق تنظیم بودجه‌های سـنواتی، اعمال سیاسـت‌های منطقی پولی و مالی و کاهش رشـد نقدینگی، تورم و بیـکاری را کاهش و وضع درآمدی مردم را بهبود بخشد و علاوه بر این، زمینه رونق اقتصادی را فراهم کند.

دولـت یازدهم در بلندمدت هم ناگزیر اسـت از طریق تدوین برنامه‌های پنج‌سـاله توسـعه نسبت به اصلاح سـاختار اقتصادی کشـور اقدام کند و در ادامه، تقویت بخش خصوصی، کوچک‌کردن دولت، کاهش مداخله دولت در اقتصاد و تقلیل وابستگی به دلارهای نفتی را هم مدنظر قرار دهد.

امید بازار به دولت تدبیر

حسین عبده‌تبریزی . میثم رادپور

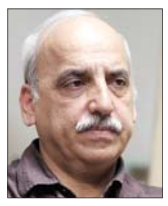

سرانجام انتظار به پایان رسید. پس از گذشت چهار سـال، در بزرگ‌ترین رویداد سیاسی کشور سکان اداره کشور به دسـتان رییس‌جمهور منتخب مردم سپرده شـد. مقامی که به‌عنوان رییس دولت، اختیار دارد در چارچوب قانون اساسی کشور مصوبات مجلس شورای اسـلامی را در حوزه‌های سیاسـت، اقتصاد و فرهنگ اجرایی کند؛ مقامی که آینده سیاسی و اقتصادی کشور به‌نحو بارزی از نحوه مدیریت ایشان تاثیر می‌پذیرد.

در این میان، بازار به‌عنوان نماینده حوزه اقتصادی کشور، با حساسیت تمام در حال ارزیابی رییس جدید دولت است. بازارهای مالی و کالایی کشور پس از اعلام نتایج اولیـه انتخابات، در جسـت‌وجوی نقاط تعادلی جدید، به حرکت درآمدند. بازار سـرمایه کشور اولین واکنش را نشـان داد. شاخص بورس اوراق بهادار تهران دو درصد افزایش یافت و رکورد تاریخی ۴۶۶۲۳ واحد را به ثبت رساند. به دنبال آن، بازار پول کشور نیز شاهد تحرکاتی بود: دلار نسبت به ریال ۱،۸۰۰واحد تضعیف شد و بلافاصله قیمت سکه بهار آزادی ۸۰۰،۰۰۰ ریال کاهش یافت. تحرکات قیمت‌ها بی‌درنگ به بخش‌هایی از بازارهای کالایی کشـور نیز تسـری یافت. به‌عنوان مثال، بازار خودرو شاهد کاهش قیمت‌ها بود و بخشی از معامـلات آن بـازار در انتظار اخبـار جدید به آینده موکول شد.

بدیهی است بازارهای کشور برآورد مثبتی از نتیجه انتخابات دارند. هم‌اکنون بازارهای مالی و کالایی کشور افـق نسـبتا روشـن‌تری پیش‌روی خود می‌بینند و آینده به‌نسبت مناسب‌تری را بـرای کسـب‌وکارها متصورنـد. آنهـا انتظـار دارنـد در نتیجـه عملکرد دولت تدبیر و امید، فضای کسب‌وکار کشور بهبود یابد، تولید تحریک شود، بیکاری کاهش یابد و زمینه‌های رشـد اقتصادی فراهم شـود. فعالان بازارها امیدوارند در نتیجه سـکان‌داری جناب آقای حسـن روحانی کیفیت مناسبات سیاسی کشور بهبود یابد، تنش‌های سیاسی داخلی و خارجی فروکش کند، اعتماد سرمایه‌گذاران جلب شود و آرامش و رونق به بازارها برگردد. فعالان بازارها چه خواب‌ها که ندیده‌اند و چه رویاها که در ذهن نپرورانده‌اند!

بـازار، افق روشـن‌تری را پیـش‌روی خود می‌بینند و قیمت‌هـا را بـر اسـاس تصویری کـه از آینده برای خود ترسـیم کرده است، تعدیل می‌کند. بدیهی است عدم‌اطمینان‌هـا و نگرانی‌های فعالان بـازار در فرآیند تعدیل قیمت‌ها لحاظ می‌شـود. فعـالان بازار نگرانند آنچه می‌بینند سرابی بیش نباشـد. آنها امیدهای خود نسـبت به آینـده را با نرخ نسـبتا بزرگـی بـه زمان حـال تنزیـل می‌کننـد: نرخی که فاصلـه زمانی و نیز نگرانی‌هـای مربوط به تحقق رویاها به واقعیت‌ها را منعکس می‌کند، نرخی که بده-بسـتان ریسـک و بازده منصفانه‌ای را پیشنهاد می‌دهد. نرخی که اندازه آن نشانگر قیمت تعبیر خواب بازیگران بازار است.

گرچه انتظـار مـی‌رود روندهای تشریح‌شـده در بازارهای مالی و کالایی کشـور در کوتاه‌مدت ادامه‌دار باشـد، نباید انتظار معجزه داشت. سطح تعادلی جاری قیمت دلار و نیز قیمت کالاها و خدمات، تصادفی ایجاد نشده است، بلکه حاصل برهم‌کنش معنی‌دار نیروهای اقتصادی سمت عرضه و تقاضاست. بنابراین، نباید انتظار داشـت رویاپردازی بازیگران بازار، نرخ‌ها را به‌گذشـته هرچند نزدیک خود بازگرداند.

باید قبول کـرد دلایل عمـده‌ای وضعیت موجود اقتصـادی کشـور را رقم زده اسـت. حجـم فزاینده نقدینگی که از سوءمدیریت مسوولان اقتصادی کشور ناشی شـده است، به همراه کاتالیزور تحریم‌های غرب علیه کشـورمان، شـرایط لازم و کافی را ایجاد کرده و ادامـه وضعیت رکود تورمی را فراهم آورده اسـت. باید بپذیریـم دولت یازدهم اقتصاد را در شـرایطی تحویل می‌گیرد کـه ایجاد تغییرات مطلوب در آن مسـتلزم اصلاحات بلندمدت و طاقت‌فرسای سیاسی - اقتصادی است. باید معتقد باشیم زخم‌های عمیق اقتصاد ایران تنها با مرهم تغییر دولت بهبـود نمی‌یابد. دولت امید و تدبیر حتمـا قبول دارد که بیمار اورژانسـی اقتصاد کشـور به جراحی نیاز دارد، بیماری که احیای دوباره آن به شوک‌های متعدد نیازمند است؛ شوک‌هایی که هزینه‌های اقتصادی-اجتماعی آن بسیار سنگین است. دولـت یازدهم حتما اعتقاد دارد بیماری مزمن اقتصاد ایران با مسکن‌های فوری بهبود نمی‌یابد، اقتصاد بنا به دستورات جناب دولت جابه‌جا نمی‌شود، تحریم‌ها بنا به نظر رییس محترم جمهور به کاغذپاره مبدل نمی‌شود، بازار با امیدهای واهی رام نمی‌شود، فساد مالی با تهدید صاحبان سرمایه برچیده نمی‌شود و کوره بازار با هیزم اقتصاد دولتی گرم نمی‌شود. دولت آقای روحانی حتما قبول دارد که اقتصاد علم است، اقتصاددان عالم است، عمل به علم واجب است، احترام به علم مستحب است، بی‌تفاوتی نسـبت به علم مکروه است و عمل برخلاف علم حرام است.

تحلیلی بر اشتغال در دولت نهم و دهم

روند نزولی کارآفرینی

خبرآنلاین: در حالی که طی دوره فعالیت دولت‌های نهم و دهم جمعیت جوان بین ۱۵ تا ۲۹ سال کاهش یافته، نرخ بیکاری این گروه سنی افزایش یافته است. نگاهی به شاخص‌های بیکاری نشان می‌دهد نرخ بیکاری در سال ۸۳ معادل ۱۰/۵درصد بوده است، این نرخ در سال‌های فعالیت دولت نهم تا سـال ۸۹ به ۱۳/۵درصد رشد پیدا کرده و در نهایت در سال ۹۱ به ۱۲/۲درصد رسید.

به این ترتیب نمی‌توان گفت دولت در زمینه کاهش نرخ بیکاری، عملکردی مناسب ارایه داده باشد هرچند شمس‌الدین حسینی، وزیر امور اقتصادی و دارایی دولت دهم معتقد است که دولت در این سال‌ها با توجه به ورود موج جمعیتـی متولدین دهه ۶۰ به بازار کار عملکردی قابل‌دفاع در زمینه اشتغال ارایه کرده است.

امـا نگاهی به آمارهـای بیکاری در کشـور، گویای عملکردی چندان درخشان نیست، نگاهی به جمعیت بیکار در کشور نشان می‌دهد، در سال ۸۴ یعنی سال آغاز فعالیت دولت نهم جمعیت بیکار کشور معادل ۲/۶میلیون نفر بوده است ولی در سال ۹۱ این جمعیت به ۲/۹میلیون نفر رسیده است، البته این رشد جمعیت بیکار در کشور در صورتی که نرخ مشارکت اقتصادی در کشور افزایش پیدا می‌کرد قابل توجیه بود ولی در عمل جمعیت فعال نیـز در این دوره با نرخی معادل یک به شـش افزایش پیدا کرده است یعنی با توجه به رشد شش‌میلیون‌نفری جمعیت کشـور، جمعیت فعـال از ۲۳/۲میلیون‌نفر با نزدیـک به یک‌میلیون‌نفر افزایش بـه ۲۴/۱میلیون‌نفر رسیده است. اما نکته جالب در اینجا نرخ بالای بیکاری در میان جوانانی اسـت که دولـت احمدی‌نژاد با ایجاد اشتغال برای آنها سکان قوه مجریه را بر عهده گرفت. نرخ بیکاری جوانان ۱۵ تا ۲۹ساله در سال ۸۳ بنا بر گزارش مرکز آمار ایران ۱۹/۶درصد بوده است. در سال ۸۴ یعنی اولین سال فعالیت این دولت به ۲۰/۶درصد افزایش یافته و در سال ۹۱ یعنی آخرین سالی که محمود احمدی‌نژاد به طور کامل مسوولیت دولت را عهده‌دار بوده است نرخ بیکاری در میان گروه سنی ۱۵ تا ۲۹سال به ۲۴/۵درصد رسیده است. این در حالی است که به شهادت آمارهای منتشره، کل جمعیت این گروه سنی در سال ۹۱ معادل سال ۸۴ برابر ۲۲/۵میلیون نفر بوده و جمعیت فعال این گروه سنی با ۱/۳میلیون نفر کاهش به هشت‌میلیون نفر رسـیده اسـت ولی با وجود این کاهش جمعیت فعال، شاهد رشد حدود چهاردرصدی در نرخ بیکاری این گروه سنی هستیم. آمارها نشان می‌دهد در دوره فعالیت محمود احمدی‌نژاد نرخ مشارکت مولدترین گروه سنی (۱۵ تا ۲۹سال) از ۴۱درصد در سال ۸۴ به ۳۵/۸درصد در سال ۹۱ کاهش پیدا کرده است.

وضعیت اشتغال و بیکاری جمعیت جوان کشور در گروه سنی ۱۵ تا ۲۹ساله

سال	جمعیت فعال			جمعیت‌غیرفعال	جمعیت ۱۵ تا ۲۹ساله	نرخ مشارکت	نرخ بیکاری
	بیکار	شاغل	جمع				
۱۳۸۴	۱،۹۲۶،۸۹۵	۷،۴۰۷،۲۵۰	۹،۳۳۴،۱۴۷	۱۳،۲۱۲،۱۷۹	۲۲،۵۴۶،۳۲۶	۴۱/۴درصد	۲۰/۶درصد
پاییز ۹۱	۱،۹۷۳،۸۱۷	۶،۰۸۲،۵۷۹	۸،۰۵۶،۳۹۶	۱۴،۴۴۷،۵۰۳	۲۲،۵۰۳،۸۹۹	۳۵/۸درصد	۲۴/۵درصد

ادامه از صفحه اول

معجزه اقتصادی، سهل و ممتنع

تا به امروز کوشـندگان عرصه اقتصاد، سـیاهه‌های بلند و متعددی از مسـایل و مصایب اقتصادی کشـور در سـطوح خرد و کلان از روندهای توسعه ملی و منطقه‌ای گرفتـه تا عملکرد نهـادی و سیاسـتگذاری عمومی و از مخاطرات و بزنگاه‌هـای عاجل و اولویت‌دار تا گذرگاه‌های بلند و پرمخاطره آینده تهیه و ارایه کرده‌اند. هشـت سال گذشته با بی‌اعتمادی و فقدان تعامل میان سیاستگذاران بخش عمومی، بازار و تشـکل‌های اقتصادی سـپری شد. منافع دولت و منافع کارگزاران اقتصادی (اعم از بنگاه‌ها و خانوارها) موضوع بازی‌های یکسویه برد و باخت شد.

در هشت‌سـال گذشـته و در غیاب گفت‌وگوی موثر و نهـادی خرده نظام‌های تصمیم‌سـازی و تصمیم‌گیری اقتصادی، هدف‌گذاری مبتنی بر بلندپروازی و آرزومحوری، بر گزینش و پردازش ابزارها و سیاسـت‌های عقلانی غلبه کرد و بـا آزمون و خطاهای پی‌درپـی، پارادوکس غرور و ناتوانی خود را نشان داد. انتخابات روز جمعه این امیدواری را پدیـد آورد تـا موارد فوق، جای خـود را به برنامه‌ریزی گام‌به‌گام برای دسـتیابی به اهداف و هنجارهای معقول و اجرا و پایش و سنجش گام‌به‌گام مسیر طی شده و فاصله پیش‌رو با هنجارهای معقول و افق‌های مشخص بدهد.

در سـال‌های اخیر گفتمان جدیـدی در ارزیابی‌های کارشناسـان از شـرایط اقتصادی کشـور بروز کرد و آن نقش تعیین‌کننده حوزه سیاست (اعم از سیاست داخلی و سیاست خارجی) هم در شکل‌گیری و تعمیق و تثبیت مشکلات و مسـایل اقتصادی و هم در راه‌های برون‌رفت از ایـن وضعیـت بود. غالـب اقتصاددانان و کارشناسـان بـا گرایش‌هـا و رویکردهای متفـاوت، چـه در نامه‌ها و گزارش‌هـای جمعـی و چه در نوشـتارهای فـردی، چه در تحلیل‌های آکادمیک و چه یادداشـت‌های رسـانه‌ای، بر این نکته پافشـردند که ابزارهای متعـارف اقتصادی و سیاست‌های پولی و مالی با ناکارآمدی و فقدان اثربخشی مواجه شـده‌اند و حل مسـایل اقتصادی نیازمند تحول و تدابیری نو در عرصه سیاسـت اسـت. حتی بخش غالب راهکارهـای پیشـنهادی ۵۳ اقتصـاددان در آخرین نامه اقتصاددانان در اسفندماه گذشته، محتوایی سیاسی داشت و بالاتر از آن سخن از تکنیکی اقتصادی و بستگی تام‌وتمام سرنوشت اقتصاد به تصمیمات و تدبیرات سیاسی درمیان آمد و این سخن به‌سرعت به تحلیلی عمومی تبدیل شد. در کلام اقتصاددانـان معجزه اقتصادی نیازمند بازسـازی اعتماد عمومـی و جایگزینی عقلانیت و ثبات با بی‌ثباتی و آشفتگی نهادی‌شده معرفی شد. باید امید و اراده تحول و بازسازی اقتصادی جایگزین احساس بی‌قدرتی و بی‌وزنی کارگزاران خرد و کلان اقتصادی شـود و ترسیم و تصویر افق‌های روشن و هم‌اندیشی و تولید همکارانه نه‌فقط برای تولید کالا و خدمات که برای پردازش و سـاخت و اجرای تصمیمات و سیاست‌ها و برنامه‌ها و بازی همکارانه برد- برد جایگزیـن راه‌های یکطرفه و تصمیمات انتزاعی مبتنی بر بازی برد- باخت موجود شـود. با این مبنا به همان اندازه که معجزه‌آفرینی اقتصادی با رویکرد بنیادگرایی سرمایه و تزریق و توزیع بی‌حساب درآمدهای نفتی یا سیاستگذاری یک‌سویه و جزیره‌ای با دستکاری دمادم متغیرهای پولی و مالی یا دسـتکاری‌ها و وصله‌پینه‌های غالب در طرح‌ها و برنامه‌هـا غیرممکـن و ممتنـع اسـت، معجزه‌آفرینی اقتصادی با به‌کارگیری سرمایه عظیم اجتماعی و انسانی برای مساله‌شناسـی، اولویت‌گذاری مسایل و شناسایی و ارزیابی و گزینش ابزارها و سیاسـت‌ها و نیز شناسـایی و به‌کارگیری منابع عظیم مالی و فکری نهفته در کوشندگان اقتصادی اگر امری سـهل و در دسترس نباشد، دست‌کم شـدنی و قابل حصول اسـت. ضرورت و مقدمات چنین دستاوردی مدیریت و به‌کارگیری موثر سرمایه اجتماعی موجود برای سیاسـتگذاری میدانی اقتصاد اسـت. بخش بزرگـی از صدهاهزار بنگاه اقتصادی کشـور درون و برون شهرک‌های صنعتی و باز بخش بزرگی از صدهاهزار واحد صنفی تجاری و خدماتی، عضوی از تشکل‌ها و تعاونی‌ها و اتحادیه‌های صنفی و رسته‌ای‌اند و حتی برخی از مهم‌ترین آنهـا دارای نظام و سـازمان ارزیابی و رتبه‌بندی و نظارتی و اسـتانداردهای مشخص فرآیندی و محصولی‌اند. برخی از این تشـکل‌ها قدرتمند و پرسـابقه و برخی کم‌توان یا جوان‌ترند. اقتصاددانان در سـال‌های اخیر متشـکل‌تر و همگراتر از گذشته شده‌اند و تعامل موثر و هدفمند با آنان امکان‌پذیر است. امید به به‌کارگیری کلید تدبیر و عقلانیت با بازسـازی اعتماد عمومی زمینه‌ساز گفت‌وگوی موثر و روشـمند میان دولت با عموم مردم شده و با تقویت زبان گفت‌وگوی صادقانه و مستمر همراه با شفافیت و آگاه‌سازی افکار عمومی توسط کارگزاران دولتی، امکان متقاعدسازی و سیاستگذاری تعاملی فراهم شده است.

معجزه‌آفرینی اقتصادی امکان‌پذیر است به‌شرط آنکه تدبیر و عقلانیت از مسـیر همین سرمایه عظیم اعتماد و مشارکت اجتماعی بازسازی‌شده دنبال شود و اعتدال نه در به‌کارگیری آن که در مدیریت موثر و صادقانه آن در مسیر توسعه تعبیر شود. و به‌شرط آنکه با همان تدبیر و عقلانیت بر دو تنگنای مهم زمان و ذهنیت غلبه کرد.

بـریده اخبـار

ایسنا: اسماعیل محصولی، قائم‌مقام وزیر نیرو در امور بین‌الملل اعلام کرد: هنوز بانک مرکزی و وزارت اقتصاد برای گرفتن گندم از پاکستان به جای پول برقی که از ایران وارد کرده‌اند، به تصمیمی نرسیدند.

تسنیم: کامران کارور، مدیر دفتر مدیریت مصرف و نظارت بر کاهش آب بدون درآمد: ۱۴درصد آب شرب کشور پیش از رسیدن به دست مردم هدر می‌رود.